

И. КЫНАКЫТОЕ

Толоруу дьиссипилиннэтэ

Сельсоветтар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһинигэ кыттыылара

Балаган мйын 14 күнүнээри туругунан (тоннанан)

Table with 6 columns: Location, Wheat (14th day), Wheat (total), Barley, Oats, and Total. Rows include various districts like Бастаки колонкада, Үрүскэ, etc.

Быйыл совхозтар уонна общественность күүстэринэн сезон устата 15650 тонна дүлгэ сово-туопкалаһыахтаах. Бу сорууда ырааһынан толо-рудубанка иһэр. Бала-ган мйын 14 күнүнээри-ни 9403 тонна буолла. Ити иһингэр сельсоветтар күүстэринэн 7699 тонна бэлэмнэнэ. Ити—сезон-наады былаан баара эрэ 49,2 бырыһыана. Оттоо-хун сезоннаады соруда-һы эмнэ сельсоветтар ырааһынан толорботулар. Арай бахсылар эрэ 147 тоннаны оттоон былаан-на чугаһастылар.

Оттоохунга уонна дүлганы сово-туопкалаа-һыга ааспыт нэдиэлэ-э улахан хамсааһын тахсы-бата. 121 тонна от эби-линнэ. Оту уонна эбин аһылыгы бэлэмнээһинигэ Болтоно, Кылааннаах, Соловьев, Сылан, Ха-даар, Хайахсыт, Холто-ро уонна Чаныр сельсо-веттара нэдиэлэ устата об-щественность маассабы тахсыларын тэрийбэти-лэр. Онон үгүстэр ту-һааннаах соруудаһарын ырааһынан толорбот кут-таллаахтар. Бу нэдиэлэ-э сүөһү кыстыгын тэрийингэ кө-мөтө күүтүллэр.

п. попов.

Кыстыкка бэлэмнэ хайдаһый?

Күн-дьыл ыган кэлбитигэр

Вилитин, ханна бадарар буоларын курдук, куль-турнай-сырдатар тарыт-тарга эмнэ кыстыкка бэ-лэмнэни үгүннээн ыт-тыллар. Оройуоннаады библиотека уонна оҥо му-зыкальнай оскуолатын ити-тер системалара өрө-мүөнүнэ. Мугудайдаагы Культура дьинэ тас өт-түтөн штуратурналанан, көстүүтэ ордук түбүстэ. Манна аны ити-тер систе-маттар үлэ барыада. Чыаппара Культура дьинэтин ити-тер систематтар оҥо-булуохтаах, котельнайы турбата синардыллыахтаах. Эбэх үлэ Одьу-луоннаады Культура дьинэ-ти-тер систематтар. Сабыл-лар турунка киирбит дьинэ, синаллы өрөмүөнүнэн, үлэнир кыахтанна. Өрө-мүөнү бөлөхчө хаачысты-балаахтык оройуоннаады Культура дьинэтин коллек-тива ытта. Ити-тер систе-ма бүтүннүтэ ыраа-танна, эбин радиатордар туруорулуунулар. Дьинэ ис-тас өттүтөн хананна-ныланна, түнүктэр, аан-нар бүрүлүннүлэр. Ол эрэри кыстыкка бэ-лэмнэни сир ахсын эри-дэһи буолбатах. Ордук ыраахан балаһыаньыа Үрөх Күөрэ уонна Улахан Күөл кулууптарыгар үөс-кэстэ. Үрөх Күөрэ кулу-убугар реконструкция 1988 сылга ытылааһа былаан-наар эрэри, ону кэтэһи оло-ро-ро табыллыбат. Сов-хоз салаатата бэйэтин бу прои-зводственай уча-статын культурнай хаачы-һыга болдомтотун уура-а, үлэни-тер дьон интери-ни кытта аахсара эрэ-биллэр. Оттон Улахан

Күөл кулуубугар өссө ааспыт сыллаахха капи-тальнай өрөмүөн ыттыл-лаахтаада быйыл да он-нуттан сыдарыйбата. «Чу-риччы» совхоз салаатата маннаах эмнэ сөптөөх тү-мүгү оҥосторун күүтэбит. Уорба кулууба эмнэ сүл ахсын умнуута хаалар, атын үлэлэргэ үтүрүтэрэн күүтүөннээх өрөмүөн ыт-тыллыбат. Бэро, Туйа кулууптара эмнэ сагар-дан тутууга наадылаллар. Көстөрүн курдук, бари кырыны производственай уча-стактарбыт культур-най кини-терин турукта-ра мөлтөх. Ситинэн сово-тох түмүгү оҥоруохха сөп: совхозтар салааталара кы-рыны производственай уча-стактар сайдар көс-күлэринэн өссө да ситэ-тэ суох дьарыстаналлар, үлэ-хамнас ол сарынэн. Оттон үлэни-тер олохсуйу-та тыа сирин социальнай сайдыытын, культурнай хаачылыгы таһымын кытта быһаччы сибээс-тээхтэрэ данаастабылга наадылбат. Быйыл Мэлдэхси уон-на Хайахсыт олохтоохто-ро сага Культура дьинэ-ти-тер сыныаланнарын ааарыахтара. Оттон Ха-тылыга таас варнаанын Культура дьинэтин тутта-рыы болпоруоһа билгити-тэ ыра санаа эрэ буолан кумаадыга сымдар, хан-нык да күтүөннээх бы-лаары ситиһиллэ илин. Оттон хатылалар, үтүгэй кулууба суох буолан эр-бэ-дэмнэттөрө ыраатта. Вы-йыл эмнэ ол эрбэ дьинэ-ри-тер реконструкция ыт-та сымдараллар. Соловье-ва сага кулууба тутууту-гар нэдиэлэни-тер бүтүөннэ кыттар. Ону нэдиэлэчи-лэринэн И. Г. Собаккин са-лайаччылаах киирбас-тар советтара буолар. Ба-дарар, турунар буоллаахха, үтүгү-эмбэри бэйэ кыа-һын оҥорор кыах баарын мырдалар холобурдара көрдөрөр. Дьинэ-уоту кыстыкка бэлэмнээһин—дьала би-ир өттө. Культура үлэни-тер уустук кыстык усулу-буулары үлэни-тер бари өттүнэн бэлэмнээннээхтэ-лэр. Кыһыл муһунтары ордук дьайылаах оҥоруу оҥо-то туруоруллар сору-ктартан биридэстэрэ. Кы-ры нооотунан албаны оҥо-руу, бородуксуу бэйэ-э тулар сыланатын наитатын суолларын көрдөөһүн, үлэ дьиссипилиннэтин, тэрэ-һинин түспары, о. д. а. түспарынан кини-тер, чо-п-чутук сырдаттаахха. Хас өнөр дьаһал үрдүк та-һымаахтык ыттылаах-тыгар ахсаабат болдом-то-ну ууруохха.

И. КАНДИНСКАЯ, райсовет исполкомун культурага отделын сэбиэдиссэйэ.

ССКП КК, ССРС Министрдарын Со-ветын бырайыактарын дүүллэһи

Доруобуйа — күндүттэн күндү кылаат

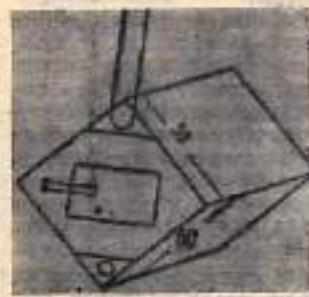
Доруобуйа харыстабы-лын үлэтин уларыта ту-туу туһунан ССКП КК уонна ССРС Министр-дарын Советын бырайыак-тарын улахан астынан туран аахтыбыт, бэйэбит коллективит, сибээс үе-лэин, иһинэн дүүллэсти-бит, санаабытын эттибит. Олортоон сорохторугар, болдомто-о ытылаахта-ра дьин эрөннэ туран, тох-туову багарыллар.

Кини доруобуйата—саламай күндү кылаат. Этергэ дьылы, доруобуйа баар буоллаһына, үлэ да үлэниэр, олох да оло-рул-лар. Ол иһин кини доруобуйатын туһугар кини оҥо эрдэбиттэн кы-һа-һыахтаахха наада.

Билигин оройуонмутугар оҥолор үгүстэрэ ти-терэ-мэлдэр. Оттон ол кини атын органнарыгар охсу-та улахан, содулаах буолуохтааһын бари би-лэбит. Урукку сыллаа-га оскуодаларга стоматолог-врачтар баар буолаллара, билгитин, специалист суо-дунан дуу, тоҥо эрэ кө-рүлүбүттэр. Оройуонмут салаатата иһиннээх бол-домтотун уураһыгар ба-ра-баыт. Уопсайынан, оро-йуонга стоматолог-врач нөмүгүтэр наадыааччы олуэ элбэх. Онон иһиннэ иһэлээхтэр кэлэр түбэлтэ-лэригэр эр олохсуйан үлэ-ни-тер ситиһэ сатыах-ха наада. Иһиннэ, ти-тер враһыгар уочарат мээдэ-ни элбэх буолар, талон-го кыайан тиһиммэкин. Бу уочараты кыйдак эрэ кү-дүмэстэр, бэрээдэктир уолдэста. Маны оройуон-наады кини баһыныа ад-министрацията үөртөн көрөрүтэр этэбин.

Кини доруобуйата кини аһылыгын кытта быһаччы сибээстээх. Оттон билигин

БЫЛЫК ОБОТТОРОР НЬЫМА



Мань онгостон кыстыкка туһан

«Коммунизм» совхоз Чычымактаады отделе-ни-тер былыык урук-ку өртүгэр иһиннэ хос-тоноро. Бу үлэ-э хас да иһин сыһыарыллара. 1985 сыллаахха иһин эр бөрдэ былыыктаах күл-тэ хоно сымдар үлэ-э-биттэрэ. Былыыгы со-дурунан баһан таһа-ран кыра-кыра гына то-һороллоро. Ону тракто-рынан тиһи-тер аһа-һы-эмнэ туспа проблеманы үөскэтэрэ. 1986 сыллаа-ха отделение маньык сүөһүгэ биригэдири-тер Д. Е. Афанасьев көһөрүл-лэ сымдар холуодьас прин-цибинэн былыыгы баһар салаакалаах арааманы оҥорбута. Былыык хос-тоһуна биллэрдик ча-п-чэбэти. Кини таһа-са-ба сымдарын аччалы-та эрэри оҥорон таһа-рыта сөччө эбиллэбэ-тэ, бири да үлэни-тер бөс-холоммото. Ааспыт сүл ахсыһыга Данил Егорович уус, сварщик убайын И. Е. Афанасьев кытта сүбэлэһи ба-ран былыык хостуур цистернаны оҥорорго бы-һаарыммытара. Оҥоһук үс хонун иһинэ бүппү-тэ. Алдыаммыт принцип арааматын рессорларын иһин өртүгүн быһыттар, ол үрдүгэр эрбэ СМП

арааматыгар ГАЗ-51 уу баһар массыма цис-тернатын олодубуттар. Цистернаны үөһэ өртү-гүн тэһи-тер бара-а көндөй турба свараламмыт. Цистерна иһингэр, араа-ма үрдүгэр ынады ыыр установка вакуум-носуо-һа олодубулбут. Оҥо-оборор уонна үрэр аһа-һастарыгар 15-ти-тер см көмөйдээх, үөһэ сварка-ламмыт турба сага тур-балар олодубулбуттар. Оботторорго үөһэ уонна аллараа турбалар иһа-һанан холбонолор. Араа-ма аһын өртүгэр 50-ча см иһэллэргэ ДТ тра-ктор водопомпата иһи-ф-ф-ф олодубулбут. Ол иһэллэр иһи-ф-ф ваку-ум-носуос иһи-ф-ф туһа-һытынан свараламмыт. Водопомпа валын төбө-түгэр от охсор косилка нарданын флягенин свар-налан жабиспиттар. Онон вакуум-носуос трактор нарданытан үлэ-э-ти-тер гына оҥоһуллубут. Кини оборор кууһун кууһу-дэр туһуттан иһи-ф-ф во-допомпа иһи-ф-ф иһи-ф-ф тэһил аччаллытара. Цистерна кини-тер 60—50 см көмөйдөрдээх ромбикты быһыыта-х тимир оҥоһ олодубул-бут. Оҥоһ аһын өртүгэр 80—90 см уһуннаах 80

см турба свараламмыт. Турба оҥоһ иһи-тер өртүгүн бытарыллыбыт. Турба үрдүгүн колосниктаах. Оҥоһ үөһэ өртүгэр со-бооттаах, ол үрдүгүн цистерна кини-тер турба таһаарыллыбыт. Сарыарда былыык оботторо барыах иһи-ф-ф цистерна оҥоһо оттуллар. Күөлгэ тиһи-тер дьинэ цистерна иһэ сыһылар, турбата, кыраана прэл-лар. Цистерна боодьбу-дан бүрүлүбүт буолан 50 да кыраадыстаах тым-ныга тогмот. Ити үс кубтаах цистерна 5—6 мүнүтэ иһинэ былыы-гынан толоруллар кыа-хтаах.

Бу оҥоһун тоһо нө-дүүстээбэ, барыстаада экономистарынан аады-ла илин. Ол да буоллар быһа быраһан маньык тэһи-тер оҥоруохтутун сөп. 1985 сыллаахха 2 тонна былыыгы хостуу-һун ороскуота 100 солк. тэһи-терэ. Аһа-һаас хос-тонутун бири тонна 20—30 солубайга төг. Оҥо-сүөһү аһа-һаар кини-тер дьинэ үлэтин эбэ-

Ву оҥоһугу республи-када иһи-тер тарбатыах-ха сөп.

С. СОРОВ, Чычымактаады от-деление рабочая.

Схемаларга: цистерна уопсай көстүүтэ: 1. Но-суос. 2. Трактор нардана. 3. Оҥоһ. 4. Оҥоһ тур-бата. 5. Аһыллар-сабыл-лар кыраан. 6. Кырааны аһа-һаар руһа. 7. Иһа-һаалар. Туспа ойуу-га оҥоһ көстүүтэ.

Былыыгы хостууһунга көдүүстээһин көрдөрбүт бу оҥоһугу былыыгы кыстыкка совхозтар иһи-тер-най сулуусалара, рационализатордар бэйэ-битигэр оҥостун, кыстыкка туһанын!

М. СИВЦЕВА, рабочая.

ылваны харыстаабын дөсхөлүн нөриятинна
а минн — баабын таба халана э. п. а. ба

Индекс 54967. Газета выходит во вторник, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. **ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ.**
с. Чурапча. ул. Карла Маркса 28 «а». Тираж 3810 экз.